

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
Előfizetési árak: Ereszt évre 5 ft, félévre 2 ft 50 kr, negyedévre 1 ft 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanúk, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 ftért kap-
ják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadó hivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyom-
dájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A helyzethez.

A magyar öntudat nem engedi, hogy behatóan foglalkozzunk a Pattai-Lueger urak és társaik dühös expektorációival és érdemük szerint visszautasítsuk mér-
ges kirohanásaikat. Évek óta megszok-
tuk már, hogy annál a világosságtól ir-
tózó csöcseléknél mi legyünk a botrány-
kő és komoly, államfentartó törekvéseink
mellett sem időnk, sem kedvünk nincs
ahoz, hogy egy szabadjára eresztett ko-
pófalka csaholásával sokat törődjünk.
Ha ennek dacára visszatérünk az osz-
trák képviselőháznak arra a turbulens
ülésére, a melyben oly hevesen követel-
ték a kereskedelmi és vámszövetség fel-
mondását, azt csak azért tesszük, hogy
kifejezéshez segítsük azt a felfogást, a
mely Magyarországon az egész ügyre
vonatközlő képződött.

Hogy aszövetség felmondásától eláll-
ni semmi esetre sem lehet, az nálunk
már egy évvel ezelőtt szilárd meggyőző-
dössé lett, a mikor is bizonyos volt, hogy
a folyó évben lehetetlen lesz a tárgyalá-
sokat befejezni. A jelenleg érvényben ál-
ló szerződés változatlan fentartása ki volt
zárva és még a külföld kedvezőtlen ítél-
letére való tekintetek sem voltak elég
erősek, elkerülhetővé tenni a felmondást,
a mely ugy a törvényben, mint magában
a törvénybe iktatott szerződésben meg-
van állapítva. Az Ausztria részéről történő
felmondás hidegen hagy bennünket, jól-
lehet abban a meggyőződésben vagyunk,
hogy a mostani szerződés kizárólag a
monarchia második államának az érde-
keit óvta, a magyar érdekeket pedig telje-
sen figyelmen kívül hagyta. A magyar
érdek nagyobb és kiterjedtebb figyelem-
bevételt követel a kötendő szerződésben,
tehát már e szempontból is teljesen ki-
zártak kell tartani azt, hogy a most lé-
tező szerződést további tíz évre érvény-
ben hagyassuk, következésképp kellő idő-
ben fel kell azt mondani. Tehát nyitott
ajtó betörésénél egyéb nem volt az, mi-
kor az osztrák képviselőházban azt az
egyhangú határozatot hozták, hogy a szer-
ződést fel kell mondani s minden látszat
szerint itt csak arról volt szó, hogy ki
legyen az első, aki ezt a határozatot hoz-
za. Miután ez megtörtént, nem látjuk be,
miért hevülnének neki tovább is ennek az
ügynek, mert a célra nézve egészen kö-
zönbös, vajjon a magyar képviselőház és
a magyar kormány hasonló határozattal
válaszol-e, vagy egyszerűen megvárja a
felmondást Ausztria részéről. Mint a „Pes-
ter Correspondenz“ értesül, Bánffy mi-
niszterelnök fel fogja mondani a szerző-

dést, a nélkül, hogy a képviselőházban
erre vonatkozó indítvány tételnek, nehogy
oly szenvedélyek szabaduljanak fel, me-
lyek esetleg hasonló módon kiáltanának
át Ausztriába, mint onnan történt. Báró
Bánffy értesülésünk szerint, csak arra fog
szorítkozni, hogy a képviselőháznak je-
lentést tesz arról, hogy a szerződéses vi-
szony Ausztriával felmondattott.

A mennyiben azonban az ausztriai
eseményeknek más élük is lenne; ha
nemcsak a magyar öntudatot sértik, de
egy új, előnyösebb és igazságosabb szer-
ződés megkötését is lehetetlenné akarják
tenni, akkor fontolják meg barátaink a
Lajtán túl, hogy Ausztriával az új szer-
ződés megkötésének Magyarországon igen
sok barátja van, de az önálló vámterület-
nek egyetlen ellenzője sem lenne. Abban
a pillanatban, melyben a vámsorompót
Ausztria ellen felállítanák, Magyarország
szívesen beleegyeznék jóval magasabb
kvóta fizetésébe. De ugyanabban a pilla-
natban az osztrák ipar egy könnyen hoz-
záférhető fogyasztási területtől fosz-
tatnák meg, élet-halálharcot kellene vív-
nia magyar földön a német iparral, a
mely harcából egy virágzó, erős és ha-
talmos magyar ipar keletkezne. A vá-
mok, melyeket Ausztria a mi nyerste-
ményeinkre vetne, csak az osztrák nép-
rétegek életét drágítaná, drágábbá tenné
odaát a kenyeret, lehetetlenné tenné az
osztrák ipart, míg nálunk olcsóbb lenne
a munkaerő és hatalmasabb az ipar. A
monarchia nagyhatalmi állásának gyen-
gítésétől nem félünk, de annak még a
látszatát is el akarjuk háritani. Ezért va-
gyunk hívei a vámszövetségnek Ausz-
triával és ezért nem helyeseljük a külön-
válást gazdasági téren. Ennek a szüksé-
gességnek hozzuk áldozatainkat és ha-
sonló áldozatkészséget akarunk látni osz-
trák részen is. De a prügelknabe szerepét
nem akarjuk mindig játszani, aki folyton
dolgozik, mindig szorgalmas, tisztelettel
viseltető és mégis mindig verést kap. A
barátságos érzületben való paritásról, a
minőt odaát tanusítanak irántunk nap
nap után, lemondunk. Sem kérkedők nem
vagyunk, sem a barátságos közeledést
nem akarjuk lehetetlenné tenni. De pári-
tást követelünk abban az irányban, hogy
Ausztria a meggyőződésnek és a jó aka-
ratnak legalább oly mértékét hozza a
szerződési tárgyalásokhoz, a minőt Ma-
gyarország produkál ebben az irányban.

Ezekben ismertettük azt az egyedüli
ezéltudatos politikát, melyben a magyar
kormány feje minden higgadtan gondol-
kozó politikus és az egész magyar nem-
zet megelégedésére szorgoskodik ebben

a felette fontos életkérdésben. Hogy őszin-
te, becsületes és ezéltudatos politikájával
meg fogja védelmezni Magyarország ér-
dekeit, arról kezeskedik az ő és hozzá
méltó kartársainak államférfiai ráteremt-
sége és kipróbált hazafiassága.

Ő császári és apostoli királyi Fel- sége

a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibo-
csátani:

Kedves báró Bánffy! Most, midőn a kedvelt
Magyarországom ezer éves fennállása alkalmából
tartott ünnepek immár lezajlottak, visszapillant-
va a lefolyt hónapok eseményeire, nem távozhatok
szeretettel székes fővárosomból a nélkül, hogy ki ne
fejezzem ujabban is valódi örömet és teljes meg-
elégedésemet ezen, a nemzetek életében ritka s va-
lóban korszakot alkotó nemzeti ünnep lélekemelő
lefolása felett.

A mit néhány hó előtt mint biztos reményt
jeleztem, beteljesült.

Megmutatta a nemzet az egész világ előtt,
hogy ezer éves fennállása után büszkén tekinthet
nemcsak politikai vívmányaira, hanem szellemi és
anyagi fejlődésre is, s hogy ez által méltó helyet
foglalhat el a kulturálmok közt; megmutatta
nemcsak az ország szívében, hanem az országszerte
történetek és tanusított kegyeletteljes és példás ma-
gataratása által, az állam egyik legszilárdabb alap-
ját képező rajongó hazaszeretetét és biztosítékát
nyújtotta Személyem és Házam iránt tanusított sze-
retete és hű ragaszkodása által különösen annak,
hogy az ily tettekre képes, ily érzelmektől áthatott
és királyával egyetértő nemzet, bizást és legjobb
reményekkel tekinthet a jövő évezred elé.

Szívem sugallatát követem, midőn Önt ezen-
nel utasítom, hogy ez örömet és megelégedésem
met országszerte hirdesse s kérem az isteni gond-
viselést, hogy kedvelt Magyarországomat és a nem-
zetnek, szellemi haladása és anyagi jóléte további
fejlesztésére irányzott törekvését, mely téren még
oly sok a teendő, — ezentul is bő áldásával kísérje és
engedje, hogy a nemzet ezen törekvése gyümölcsét
nemcsak a kül-, hanem a belbéli oltalma alatt is,
testvéries egyetértésben és szeretetben élvezhesse,
hagyományos alattvalói hűség mellett szem előtt
tartva mindenkor csakis az ország valódi javának,
s mint ennek egyik főtényezőjeként az egész mo-
narchia jogosult érdekeinek előmozdítását.

Kelt Budapesten, 1896. évi október hó 28-án.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

Iskoláink államosítása.

Községi iskoláink államosítása s ezzel kapco-
latosan az új iskola építése — mely éveken át oly
lassu tempóban haladt előre, most ugy szólva
néhány nap alatt a végleges megoldás stádiumába
jutott. A mint már említettük, épen a képviselő-
választás napján érkezett volt meg azon örömdetes
hír, hogy a közoktatásügyi kormány hajlandó az
iskolákat átvenni s alig egy hó lefolyása alatt már
a szerződés is meg van kötve a város és állam kö-
zött. A közoktatásügyi miniszter ugyanis a kir. tan-
felügyelőség útján értesítette volt nem régebbe a

várost — a mint ezt annak idején közzöltük volt is — hogy a szerződési feltételeket elfogadja s hajlandó az iskolákat állami kezelésbe átvenni s felhívja a képviselőtestületet, hogy kebeléből egy bizottságot küldjön ki, mely a tanfelügyelővel a szerződést megkötse. A városi képviselőtestület ennél fogva gyűlést tartott mult szombat s ezen megjelent a közoktatási kormány képviselőjében Csánki Viktor kir. tanfelügyelő ur is. Polgármester előterjesztést tett az ügy állásáról s felkéri a képviselőtestületet, hogy a szerződés megkötése végett a bizottságot nevezze ki. Határozathozatal előtt hozzászóltak többen s ezek között Molnár Józsiás volt képviselő is, ki szokása szerint kereste most is a kákán a csomót, de nem találta meg, mert az ő nagy aggályai a jelenlevő tanfelügyelő kijelentései által nagy mértékben alaptalanoknak bizonyultak be. A le'atban ugyanis arról is van szó, hogy a mennyiben a város által átadandó 23 ezer frtnyi iskola-alapból a helyiségek felépítése nem lenne fedezhető, a további szükséglet a város által felveendő, de az államkincstár által kifizetendő kölcsönből lenne eszközölendő. Molnár Józsiás volt képviselő ur ezt a városra feleltébb sérelmesnek tartja, mivel az szerinte igen nevetséges, hogy ne az állami, hanem a város kösse a kölcsönt. Erre aztán Csánki tanfelügyelő röviden megmagyarázta, hogy egy miniszter csak a törvényhozás felhatalmazása mellett köthet kölcsönt, mikor azonban csupán néhány ezer frtről van szó, akkor a miniszter nem fut a parlamenthez, hanem felvételi a kölcsönt azon várossal, hová az állami dotáció adandó s a miniszter aztán ezen kölcsönt a maga költségvetése keretében tőke kamat törlesztéssel — részletenként kifizeti. A város tehát csak a címét vagyis nevét adja a kölcsönhöz, de azt egészben a miniszter fizeti ki. Igen csodálatos dolog, hogy azt az egyszerű eljárást a szeretve tisztelt volt képviselőnk nem tudta. Mi azt hisszük, hogy tudta s csak épen azért beszólt, hogy mondjon valamit. Ezzel iskolánk államosításának útjában többé semmi sem áll. A szerződés megkötése végett Bartók Károly polgármester, Kovács Dániel városi pénztárnok és Kovács István iskolaszéki elnök személyében egy bizottság küldetett ki, mely a gyűlés befejezése után a jelenlevő tanfelügyelővel nyomban összeült és a szerződést ki is állította. Ezen szerződés fel fog terjesztetni a közokt. miniszterhez s annak jóváhagyása után már következő tavaszon kezdetét veheti az építkezés. Mi az iskolaügy ilyen szerencsés megoldása felett ismételtelen őszinte örömmünknek adunk kifejezést, mert ez által a város terhe sem most, sem a jövőben nem fog szaporodni s mégis lesz egy minden tekintetben a kor színvonalán álló állami iskolánk. S bármiképpen vélekedjenek is mások, mi megmaradunk rendíthetetlenül azon meggyőződésünkben, hogy iskolánk át vételét kizárólag azon jó akaratú támogatásnak köszönhetjük, melylyel a kormány a legutóbbi időktől fogva a város iránt viseltetik s hogy az elért eredményben a mi volt képviselőnknek legkisebb része is lenne, az merő valótlanosság.

O.

A székely vasutak kiépítése.

(Vége.)

Hasonló a viszony a teherszállításra nézve is, a mit igazol az, hogy a kérdéses vasutak építési vállalkozói az építéshez szükséges legnehezebb anyagokat, a minők a talpák és sínok stb. nem Brassó-Sepsi-Szentgyörgy-féle vasuton, hanem a Héjjasfalva-székelyudvarhelyi vasuton és Székelyudvarhelytől tovább Csíkszeredába tengerlyon szállítják, mint hogy ez így szintén előnyösebb.

Ennélfogva a székelyföldnek, különösen pedig a világforgalomból addig még az új vasutak mellett is, mondhatni, teljesen kizárva levő Csíkvármegyének az érdekei sürgetően követelik, hogy a székely vasutaknak a jelen feliratunk elején jelzett vonalrészei, nevezetesen pedig: Csíkszeredától tovább Gyergyószentmiklóson át Szász-Régenig vezetendő fő- és ebből alkalmas ponton kiindulva a Székely-Udvarhelyig vezetendő mellékvonal is a lehető legrövidebb idő alatt kiépíttessenek. A székelyföld ugy gazdaságilag, mint iparilag teljesen el van maradva és ezen egész vidéket oly mostoha közgazdasági állapotok jellemzik, a melyekhez hasonló talán az

egész országban nem létezik. Pedig maga a föld meg van áldva a természetnek különféle kincseivel, a melyek ha mozgósíthatók és értékesíthetők lennének, ezen vidék lakóinak foglalkozást, kenyérkeresetet és jólétet tudnának nyújtani, de a melyek ez idő szerint még holt anyagok, mert nincsenek meg a mozgósításukhoz megkívántól könnyű és olcsó szállítási eszközök. Emiatt a szegény székely nép — nem lévén a megélhetéshez itthon elegendő keresete — miként szomorúan tapasztaljuk, évről-évre örömmel hagyja el hazáját s megy ki Oláhországba, remélve, hogy ott életteltelteltet jobban megtalálja; a minek ijesztő példájával bátorodunk felsorolni itten a legutóbbi öt év erre vonatkozó statisztikai adatait a következőkben.

A székely határszéli m. kir. állami vámhivatalok hivatalos adatai szerint Oláhországba tényleg kivándorolt és ott maradt:

1891-ben	2986 székely
1892 „	2801 „
1893 „	2580 „
1894 „	5326 „
1895 „	4827 „

és így öt év alatt összesen 18.520 székely, mint a mennyi a legtisztább magyarság közül a hazára nézve teljesen elveszett.

Ez inen fontos országos és nemzeti érdek, a melyet figyelmen kívül nem hagyhatunk és melyre Nagyméltóságod nagybecsű figyelmét is ezuttal felhívni bátorodunk, tisztelettel kérve, hogy ezt érdemileg méltatni kegyeskedjék.

Mint hogy pedig ezen aggasztó bajnak egyik biztos orvosszere, hogy a székelyföld a szükséges vasutakkal ellátassék, melyek a mellett, hogy ezek segélyével a székelyföld hegyeiben és érszázados erdőségeiben rejlő temérdek kincsek kiaknázzhatók lesznek, módot fognak nyújtani az ország belseje felé irányuló könnyű és olcsó közlekedésre is s a székely nép mozgalmát keletről ezen különben is kíváncsok irányba fogják terelni és ezen ősi magyar elem megmarad továbbra is nem csak magyarnak, hanem magyar honpolgárnak.

Mindezekre való tekintettel bátorodunk tisztelettel kérni nagyméltóságodat, miszerint kegyeskedjék odahatni, hogy a fent hivatkozott törvényben megjelölt székely közvasutnak még kiépítetlen része, vagyis a Csíkszeredától Gyergyószentmiklóson át Szász-Régenig vezetendő rész, valamint az ezen fővonalból kiágazólag Székelyudvarhelyig vezetendő másodrendű vonal is, melyek a székelyföld legtalvolábbi pontjairól is az ország belseje felé a közlekedést gyorsabbá és olcsóbbá teendik s a székely országos érdekeknek valódi szolgálatára hivatottak, a közel jövőben kiépíttessenek, mívegből az ezek megépítésére szolgáló költség összeget már a jövő 1897. évi állami költségvetésében fölvenni és a munkálatokat egkésőbb a jövő tavasz nyitásával megkezdetni kegyeskedjék.

Ezzel kapcsolatosan bátorodunk a székelységnek egy más sérelmes érdekét is Nagyméltóságod nagybecsű figyelmébe ajánlani.

Mikor hazánk erdélyi részében Nagyváradtól Kolozsváron át, Brassó felé az első vasuti vonal építési irányja kijelöltetett, a nemzetiségi érdekek szolgáltak vezéreszműl s a nem követelő, hallgatag természetű székelység és ennek földje a számitásból teljesen kihagyatván, ennek elkerülésével ezen első vasuti fővonalnak oly szerencsétlen irány adatott, hogy annak előnyeit a székelység egyáltalán nem élvezhette s máig sem élvezheti és ez nagy darabon olyan talajra lőn lefektetve, a melynek csuszamlós természete miatt, ott a vasut fontartása eddig már több százezer forintot, sőt tán milliókat emésztett fel. Ezen felül a sok indokolatlan kanyargással az utvonal hossza is feleslegesen megnyújtott. Elég egy futó pillantást vetni a térképre, hogy minderről meggyőződést nyerhessünk. Azt látjuk ugyanis, hogy a céljánál fogva az ország keleti határához futó vasut Apahidánál délre kanyarodván, ebben az irányban halad Tövisig, a hannan Kis-Kapusig keleti irányba, onnan pedig Héjjasfalvaig északkeleti irányba halad, holott ezen vonalnak természetes és legrövidebb egyenes iránya Apahidától Héjjasfalvaig Marosvásárhelyen vezetett volna keresztül.

Ennélfogva úgy az országos, mint különösen a székelyföld közgazdasági érdekei szempontjából föltötte kívánatos, hogy a fent hivatkozott vasut

gett Apahidától Marosvásárhelyen át Héjjasfalvaig állami vaspálya építtessék; a mit a kamara már 1892. évi október 12-én 2604 sz. a. fölterjesztett emlékiratában is kérelmezett volt.

E vonal ugyanis — miként a hivatkozott emlékiratban is annak kifejezés adatott — közvetlen kapcsolatba hozná a székelyföldet a m. kir. államvasutak hálózatával s annak segélyével belehelyezné a nemzetközi forgalomba. Ezen felül pedig a magyar birodalom erdélyi részének egész vasuti közlekedését sokkal tökéletesebbé tenné, a mai kor igényeinek megfelelő lehető legnagyobb gyorsaságot biztosítván meg ezen egész országárszt átszelő fővonalon, a mi jelenleg — a nagy kerülők miatt, lényegesen bénítólag hat az országársz forgalmi viszonyaira. E vonal közvetlen összeköttetésbe hozná Marosvásárhely városát a nemcsak a kiépülő kis-külföldi vasutal is minék egymásra való kölcsönös előnye ezt feltétlenül kívánatossá teszi. Végül e vonal kiépítése nagyban előmozdítaná ezen országársz második nagy magyar városának: Marosvásárhelynek jelentékenyebb gazdasági és kulturális központtá való fejlődését, ahol a közgazgatási, igazságszolgáltatási, gazdasági stb. intézmények összpontosulva vannak, a hol mindennemű tanintézetek, szakiskolák, muzeumok, könyvtárak stb. állanak a székelység rendelkezésére; a hol a kereskedelem az országos, sőt a nemzetközi forgalom közvetítésére is szervezkedve van s a honnan a gazdasági és nemzeti műveltség messze vidékre kiáraszthatja életét melegt és fényét, a minek ugy országos, mint nemzeti fontossága eléggé nem hangsúlyozható.

Tekintettel arra, hogy a jelzett vasuti vonalak így mind országos érdeket volnának hivatva szolgálni s a mellett egy elmaradt vidék gazdasági föllendülését idéznék elő: bátorodunk ismetelten kérni Nagyméltóságodat, miszerint kérésünket nagybecsű figyelmére méltatni és ezen vasuti vonalak mielőbbi kiépítése iránt a szükséges intézkedéseket kegyesen megtenni méltóztatssék.

Marosvásárhely, 1896. október hó.

A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara.
Tauszik B. Hugó s. k. Sz. Szakáts Péter s. k.
elnök. titkár.

Községi iskolánk államosítása.

Kézdi-Vásárhely, 1896. nov. 22.

Kézdi-Vásárhely város az 1868-iki XXXVIII. törvényezikk megalkotása előtt is kitűnő felekezeti népiskolát tartott fenn. Hogy a népben a tanügy iránti szeretet, a haladási vágy minden időben megvolt s hogy erejéhez mérten azért áldozott is: eléggé bizonyítja az a 38 ezer frt ev. ref. egyház-iskolai alap, melyet 50 évre kepeztőlási alapa engedett át.

A községi iskolák létesítése után is örömmel mondhatjuk el, hogy az iskola nem volt közönségünknek mostoha gyermeke.

Fájdalom, azo ban a közelmúlt idők nem nyújtottak kilátást arra, hogy e város saját erejéből 450-et meghaladó fiu és leány elemi iskolás növendékeinek megfelelő iskolai helyiséget tudjon emelni. Így kénytelen volt atyai szerepét átadni az államnak, mely mindnyájunk felett ugy is örökös.

A végső megállapodás f. hó 21-én tartott képviselőtestületi gyűlésen dönt el, a midőn nagyságos Csánki Viktor kir. tanfelügyelő ur személyesen megjelenván, böles mérséklettel s valódi szakértelemmel adta meg azoknak az információzt, kik ez ügyet megérteni, felfogni nem bírták. A képviselőtestület nem csak egyhangulag elfogadta a vallás-és közoktatásügyi miniszterium föltételeit, hanem ugy Wlassits Gyula miniszter ur ő excellenciájának, mint Halász Ferenc osztyátanácsos és Csánki Viktor kir. tanfelügyelő urnak ez ügyben tanusított nemes jószágukért, fáradozásukért, jegyzőkönyvileg is elismerő köszönetét fejezte ki.

A szerződés megkötésével Bartók Károly polgármestert, Kovács Dániel I. sz. tanácsost és Kovács István iskolaszéki elnököt bízta meg.

Az iskolák államosítás mellett is jelentékeny terhet mérnek reánk, de ezt mint a multban, kibírjuk jövőben is, de másfelől biztosítva leszünk arról, hogy a fokozódó igények szerint az állam gondoskodni fog a tanerők szaporításáról, tanszerek tb. s javításáról s megfelelő ifjúsági könyvtár létesítéséről. Szóval — a mi érdekében áll az államnak —

városunkban egy minden tekintetben megfelelő modern állami iskolát létesít. Ebben annyi is inkább bízunk, mert kir. tanfelügyelőnk, kinek nem csak szakértelme, hanem jó szíve, hanem akaratereje is van: annyi tanujelét adta városunk iránti jó indulatának, hogy bűn volna föltenni róla, hogy meleg szeretettel nem vezérli ügyünknek minden fasisát.

Az nap este a város és tanügy vezérférfiainak egy része barátságos lakomát rendeztek a kir. tanfelügyelő tiszteletére. A kedélyes lakomán ősi magyar szokás szerint megemlékeztek vig pohárköszöntőkben Wlassits miniszter arról, de a nap hőse a közszertetőben álló kir. tanfelügyelő maradt, kit rövid ittléri ideje alatt már annyi nemes, jó tulajdonságáról ismerünk, hogy a róla beszélők 5 hosszú toasztban sem tudták kimeríteni. A kedélyes társaság a késő estéli órákban oszlott szét egy biztos és jobb jövő reményét táplálva szívében.

Dixi.

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Egy igen szép és magasztos eszméket támogató egyesület évi rendes közgyűlésének befolyásáról ohajtok röviden beszámolni s e végett tisztelettel kérem becses lapjában ennek ke és helyett juttatni.

A k.-vásárhelyi jótékonyezési nőegyletről van szó, mely évi rendes közgyűlését folyó évi november hó 22-én tartotta meg a tanácsház dísztermében. A nagy számmal összegyűlt női és férfi tagok között első sorban megemlítem Moltóságos Cserey Jánosné egyleti elnököt, ki ezen együletet, hogy mennyire odaadással és fáradságot nem ismerő buzgó lelkiismerettel vezeti, — annak szép bizonyítékát látjuk most is, midőn a zord idő dacára is városunkba jött s a közgyűlésen elnökölt.

A közgyűlés egyik főbb mozzanatát képezte a szeretve tisztelt elnökő ő méltósága megnyitó beszéde, mely tartalomban gazdag és magasztos eszmékkel foglalkozván, buzdító és kitartásra serkentő szellemű beszédével a közgyűlést megnyitotta, minek végeztével felolvastatt a múlt gyűlés jegyzőkönyve s a szokott módon hitelesítetett.

Ez után örömmel halgattuk Dr. Balogh Vendel ügyvéd egyleti titkár ur jelentését, ki dióhéjba szorítva az egylet múlt évi működését, az egylet kebelében történt változásokat esetele, különösen hangsúlyozva, hogy egyéb jótékony ezüli intézkedések felül az egylet a millenium év emlékére egy 200 frtos alapítványt is tett egy szorgalmas és jó magaviseletű tanuló részére. Ezen szépen kidolgozott titkári jelentés teljes fényt vetett a nőegylettel kitűzött cél hasznos és sikeres megoldására.

Ez után egyetünk kedves pénztárnoka Kiss Károlyné urnő tett jelentést az egylet vagyonáról és annak kezeléséről, ki nem csak a múlt, de a jelen évről is beszámolt, miután egyidejűleg ezen tisztéről lemondását is bejelentette. A nagyon eszinosan kidolgozott pénztárnoki számadásból örömmel láttuk, hogy az egylet vagyona napról napra szaporodik, habár minden évben nem csak a szegények között osztatik ki tekintélyes összeg, de más irányu jótékonyági kiadások is fordulnak elő. Múlt évben beszerzett egy kőezert zongorát is. Jelenben az egylet vagyona 3396 frt 90 kr.

Ugy az elnöki megnyitó, mint titkári és pénztárnoki jelentések jkve iktatása határozatott még el s illetőknek sikeres és buzgó működésükért jkvi köszönet szavaztatott.

Mint fennebb említém, szeretett pénztárnokunk tisztéről lemondott s midőn sajnálatunkat fejeztük ki a felett, egyuttal a közjóért, a szép és nemes cél érdekében 8 éven át teljesített odaadó munkásságáért és fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Helyébe Baka Ida kisasszony kiáltott ki egyhangulag pénztárnoknőnek, ki jelen nem lévén a gyűlésen, egy küldöttség hozta ezt tudomására. Nagy reményünk van, hogy a kedves kisasszonyban méltó utódot nyertünk a volt pénztárnoknőnek.

Lemondott még állásáról kedves jegyzőnk, Kovács Amál kisasszony is, kinek ezen tisztében teljesített szép munkásságáért és tevékenységéért szintén jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Helyébe egyhangulag jegyzővé választott Farkas Miklós kir. járásbírói tisztviselő.

Végül egy pár indítvány elintézése után el-

nőknő ő méltósága a gyűlést bezárván, azon tudattal távoztunk onnan, hogy ha a k.-vásárhelyi hölgyekben a jótékonyosság eszlaga továbbra is fennragyog, akkor rövid időn elfogja érni együletük azon szép és magasztos eszmék megvalósíthatását, melyet maga elő kitűzött.

K.-Vásárhely, 1896. november 23-án

teljes tisztelettel
Ikfalvi.

Az ezredéves orsz. kiállítás kitüntetései.

Állami érmek (ezüstben):

Háromszékvármegyei gazdasági egyesület.

Közközlésügy.

Kiállítási érem: Háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaház nevelő intézet, (Kézdi-Vásárhely.) Jó izlésért. Községi elemi iskola, (Éltfalva, u. p. Gidófalva, Háromszékvármegye.) Jó izlésért.

Erdészeti, vadászati.

Elismerő oklevél: Gelencei község (Háromszékvármegye.) Jó munkáért. Haraly község (Háromszékvármegye.) Jó munkáért. Körös község (Háromszékvármegye.) Jó munkáért. Nagy Károly, (Kilyén, Háromszékvármegye.) Szép anyagiért. Zabola község (Háromszékvármegye.) Jó munkáért. Zágonyi erdők zárgondnoksága (Háromszékvármegye.) Jó munkáért.

Közreműködők érme: Sümegh Ignác, m. kir. főerdész, (Kovács, Háromszékvármegye.) Sikeres fáradozásért.

Faipar, bútorkészítőipar.

Kiállítási érem: Ifj. Czibalmos Ferenc, műasztalos, (Kézdivásárhely.) Szép és jó munkáért. Vajda Albert, asztalos, (Kézdivásárhely.) Szép és jó munkáért.

Elismerő oklevél: Id. Czibalmos Ferenc, asztalos, (Kézdivásárhely.) Jó munkáért. Erdő Sándor, szoba- és bútorkészítő, (Kézdivásárhely.) Jó munkáért. Földi Sándor esztergályos, (Kézdivásárhely.) Jó munkáért. Ince János, asztalos, (Kézdivásárhely.) Jó munkáért. Kónya Mihály, asztalos, (Kézdivásárhely.) Jó munkáért.

Bőripar.

Elismerő oklevél: Nagy Gyula szíjgyártó (K.-Vásárhely) haladás és versenyképességért.

Ruházati ipar.

Elismerő oklevél: Csutak László (Kézdivásárhely.) Szép munkáért. Kovács Gergely, (Kézdivásárhely.) Jó munkáért. Farkas György, (Kézdivásárhely.) Szorgalmas munkáért. Györfly Lajos, cipész, (Kézdivásárhely.) Szorgalmas munkáért. Medgyaszai Máté, (Kézdi vásárhely.) Szorgalmas munkáért. Molnár Imre, (Kézdivásárhely.) Szorgalmas munkáért. Nagy József, (Kézdivásárhely.) Szorgalmas munkáért. Tuzson Pál, (Kézdivásárhely.) Szép munkáért. Tuzson György, (Kézdivásárhely.) Szép munkáért.

Néprajz, háziipar.

Elismerő oklevél: Deák Anna (Gelence). Jó és szép munkáért.

Ujdonságok

— **Kinevezés.** A s.-szentgyörgyi pénzügyi igazgatóság Pénzes Sándort a k.-vásárhelyi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

— **A kitüntettekéről.** Lapunk mai számában közöljük azon névsort, kik az ezredéves kiállítás alkalmával a megye területéről kitüntetésben részesültek s kiváló örömeinkre szolgál konstataálni, hogy a megye kiállítói közül csupán hárman nem nyertek kitüntetést. A kézdi-vásárhelyi iparosok külön dícséretre szolgáltak azon körülmény, hogy kiállított tárgyaik nagy részben eladták, mi mindenestre a mellett bizonyít, hogy azok szépek és izlások valának, mert 24 ezer kiállító nagy mennyiségű ipar produktumai közül bizony vajnai kevésnek akadt vevője. Azonban ezek mellett igazán külön kitüntetés számba mehet azon megrendelés, melyet ifj. Czibalmos Ferenc ur, a mi virágzó asztalos iparunk legelső művelője s társas életünk eme tiszteletre méltó ifju tagja nyert. Ő ugyanis egy mahagon fából készített pompás női íróasztalt állított ki, mely a kiállításon is méltó feltűnést keltett. S feltűnt ez az idegeneknek is. Czibalmos ur

a napokban Gusztáv Jakobi nevű urtól Londonból (lakik 57 Lekonfield Povad, Green Lanes) levelet kapott, hogy azon asztala, melyet a kiállításon látott, ladó-e, s ha igen, minő árban és azonnal szállítható-e? Tehát a világ legnagyobb iparos városában van ember, ki hajlandó egy Kézdi-Vásárhelyt készített íróasztalt megvásárolni. Ez bizonyára nagy dícséret a mi asztalos iparunkra s különösen ifj. Czibalmos Ferencz urra, ki ezuttal dícsőséget s becsületet szerzett a székely iparnak.

— **Időjárás.** Havunk nagy része elolvadt, de kaptunk helyette Nemerét s most már sem hiányzik a valódi háromszéki téltől. A hőmérő reggel és este 6–7 Re hideget mutat.

— **Szabályzat.** Háromszékvármegyei gazdasági bizottsága által az 1896. évi kitűzött eselédjuttalmakra vonatkozólag. 1) Háromszékvármegyei gazdasági bizottsága az 1896. évi miniszterileg jóváhagyott költségvetés rendén jó magaviseletű eselédok jutalmazására 100 frtot bocsátott, a jutalmak megállapítása és kiosztására kiküldött bizottság rendelkezésére. 2) Ezen 100 frtot a bizottság I. rendű és II. rendű jutalmak alakjában fogja kiosztani. Az I. rendű jutalom összege 10 frt, a II. rendű jutalom összege 5 frt. 3) Elsőrendű jutalomban részesül oly eseléd, ki ugyanazon gazdnál megszakítás nélkül legalább 10 év óta szolgál. Másodrendű jutalomban részesülhet oly eseléd, ki ugyanazon gazdnál legalább 5 év óta megszakítás nélkül szolgál. 4) A pályázatok eseléd tartó gazdák vagy maguk a eselédok által közvetlenül az illetékes körjegyzők s illetve városokban a kapitányságnál nyújtandók be, kik véleményes jelentés mellett illetékes felsőbb hatóságok útján terjesztik fel a pályázatokat a gazdasági bizottsághoz. 5) A pályázati kérvény mellé csalandó a eselédkönyv, a eseléd tartó gazda bizonyítványa és a községi előjáróság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, mely lehetőleg a szolgálati időre is kiterjesztendő s e tekintetben a gazda bizonyítványát is pótolhatja. 6) A jutalmak kiosztásánál megőgazdák gazdasági eselédok előnyben részesülnek, már jutalomba részesült eselédok 3 éven belül nem nyerhetnek új jutalmat. 7) A pályázatok legkésőbb decz. 15-ig nyújtandók be és legkésőbb decz. 17-ig az illető hatóságok által felterjesztendő. 8) Ezen pályázati feltételek a vármegyei összes hírlapokban azonnal közhirrre teendőek és az összes községekben szokott módon kihirdetendőek.

— **Meghívó.** A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaház nevelő intézetnek folyó évi rendes közgyűlése 1896. november hó 29-én d. u. 1 1/2 órakor K.-Vásárhelyt az árvaház tantermében fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagok s barátai a nemes ügynek bizalommal meghívhatnak, s egyuttal kérjük, ezenkívül külön meghívót nem várn. Főbb tárgyai lesznek: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári, igazgató, vagyonkezelő bizottsági, pénztárnoki, isk. székeli jelentések az intézet anyagi és szellemi működéséről. 3. Költségvetések előterjesztése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az évi feljegyzések bejelentése. 6. Folyó ügyek. 7. Indítványok.

— **Meghívó.** A k.-vásárhelyi szegény, munkaképtelen özvegyek „Stephanie” menedék házának f. é. rendes közgyűlése K.-Vásárhelyt az árvaház tantermében 1896. november hó 29-én d. u. 1 1/2 órakor fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagokat, valamint az érdeklődő ügybarátokat bizalommal meghívjuk. A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Titkári, vagyonkezelő bizottsági, pénztárnoki és leltározó bizottsági jelentések. 3. Számvizsgáló bizottság előterjesztése. 4. A jövő évi költség-előirányzat megállapítása. 5. Folyó ügyek. 6. Indítványok. Br. Szentkereszt Stephanie elnök. Dobay Janos titkár.

— **Ez is gratuláció.** F. L. gyógytáji laborans a következő gratulációt küldte Kata nevű szeretőjének: „Jaz várva várt nap a melyet piros betűvel jelez jaz lőcsei Kalendárium, és meliknek igen örülnek Katikák megjött, és én is kiönthetem szerető szívem forró érzelmeit, mely ugy habórog az mellényem alatt, mint az Océán nagy szélvihar dühöngő idejekor. Mostan én lecsendesitem az vihart és kiöntöm az habórogó habokat, melyek szívem szerelmét képezik. Kivánom, hogy még számtalanszor érje el ezt a napot, minden bu, és bánat nélkül, de bu-bá-val.”

Sz. 371—1896.

Árverési hirdetmény.

Alólt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a kézdivásárhelyi kir. járásbíró 1896. évi 8414 pl. számú végzése következtében Dr. Szaesvai Gyula ügyvéd által képviselt Jungreis és Veisz cég javára márkosfalvi Forró Albert ellen 137 frt 78 kr. s jár. erejéig 1896. évi május hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 398 frtra becsült egy gőzkazán cséplőgéphez, egy gyapjú fésülő gép, egy triór rosta, hat hektó szemes törökbuzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árvesnek a kézdivásárhelyi kir. bíróság 8414 1896 sz. végzése folytán 137 frt 78 kr. tőkekövetelés, ennek 1895 évi május hó 28. napjától járó 5% kamatai és eddig bíróság már megállapított költségei erejéig Márkos-Mátisfalván a helyszínen leendő eszközölésére 1896. Deczember hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a vonni szándékozók oly megjegyzéssel: hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdi Vásárhelytől, 1896. évi nov. 22 napján.

Kakucsai Ádám,
bírói végrehajtó.

194 1—1

Sz. 22979

1896.

Pályázati hirdetmény.

Az 1897. évi január hó 1-től kezdve Háromszékvármegye törvényhatósága közvetlen kezelése és felügyelete alá jövő a „Háromszékvármegyei szegények menháza” nál beállítandó menházgondnoki állásnak a szabályrendelet 11. §. alapján leendő betöltése iránt pályázat hirdetettik.

Ezen állás után az évi fizetés, ha pályázó nő és neje a gazdasszonyi teendőket ellátja, 300 forint, ha nőlen és ez okból melléje még gazdasszony is fogadandó, 220 forint van megállapítva; emellett az intézetben szabad lakást, fűtést és világítást élvez.

Ez állás egyelőre ideiglenesen töltetik be és egy évi ideiglenes sikeres működés után a törvényhatósági közgyűlés által véglegesítettik.

A kik az egyszerű kincstári számvitelben jártassággal bírnak, ha azt igazolják, előnyben részesülnek.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat, minősítésüket, fedhetlen életüket tanúsító igazolványokkal felszerelt pályázati kérésüket — folyó évi deczember hó 10-éig közvetlenül hozzám, anélkül, hogy benyújthatni igyekezzenek, különben a határidőn túl beérkező folyamódványok nem fognak figyelembe vétetni.

S. Szentgyörgy, 1896. évi november hó 16-án.

Gábor Péter,
alispán.

(197. 1—3)

Hirdetések

olcsó áron
felvételnek

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások				Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat					Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (ve.déglő)	{érk. ind.	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45			Medgyes	ind.	regg. 10.55	éjjel 12.45			
Botfalva	"	5.39	8.03				Kis-Kapus (vend., olág. Szob. felé)	{érk. ind.	11.14	1.01			
Földvár	"	5.58	8.12						11.41	1.35			
Mogyorós	"	6.17	8.47				Tövis (vend., olágazás Arad felé)	{érk. ind.	d. u. 1.23	3.06	este 7.59		
Apáca	"	6.36	9.01						1.55	3.38	" 8.06		
Köpecz	"	6.55	9.19				Nagy-Enyed	ind.	2.17	3.59			
Agostonfalva	"	7.02	9.25				Kocsárd (vend., olágazás Maros- Vásárhely felé)	{érk. ind.	2.56	4.33			
Alsó-Rákos	"	7.19	9.41						3.06	4.43			
Homoród	"	7.45	10.03				Gyères (olágazás Torda felé)	{érk. ind.	3.37	5.12			
Kacsa	"	8.02	10.16						3.47	5.18			
Bene	"	8.23	10.36				Kolozsvár (vendéglő)	{érk. ind.	5.24 regg.	6.45	10.45		
Erked	"	8.43	10.51						este 6.13	7.00	11.01		
Héjasfalva (olág. Udvarhely felé)	"	9.12	11.16				Nagy-Várad (vendéglő)	{érk. ind.	8.—	11.17	2.30		
Segesvár (vendéglő)	{érk. ind.	9.35	11.33						11.04 d. e.	11.32	2.37		
		9.42	11.40				Budapest	érk.	regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.40		

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.56 délelőtt	10.25 délután	2.37	Brassó	ind. reggel	5.20 reggel
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54		Szász-Hermány	5.34	9.09
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11		Prázmár	5.53	9.33
Kovácsna	5.35	11.08	3.43		Kökös	6.04	9.46
Barátos	5.55	11.24	4.08		Uzon	6.15	10.06
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27		Kilyen	6.27	10.21
Eresztvény	6.24	11.55	4.48		Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49
Sepsi-Szentgyörgy	6.54 d. u.	12.25	5.28		Eresztvény	7.07	11.17
Kilyen	7.02	12.33	5.38		Nagy-Borosnyó	7.24	11.47
Uzon	7.15	12.46	5.54		Barátos	7.45	12.16
Kökös	7.25	12.56	6.07		Kovácsna	8.08	12.48
Prázmár	7.45	1.16	6.34		Páva-Zabola	8.19	1.01
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54		Imecsfalva	8.31	1.19
Brassó	8.15	1.46	7.12		Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37

Ny. Ifj. Jánosó Mozes Kézdi-Vásárhelytől.